

LISTY DO REDAKCJI

Uwagi do artykułu *Kamień wykorzystany do budowy klasztoru Świętego Krzyża na Łysej Górze*

Chciałabym uprzejmie zwrócić uwagę, że w artykule z cyklu Gawędy o Kamieniu, autorstwa Pań Anny Smoleńskiej i Anny Sobańskiej, zamieszczonym w *Przeglądzie Geologicznym* nr 1/2011 (Prz. Geol., 59: 50–57), pojawiła się niewłaściwa informacja na temat litologii i wieku utworów budujących Pasma Łysogór: *Budują ją* (antyklinę łysogórska) *utwory kambru środkowego wykształcone jako łupki, kwarcyty i szarogłazy, miejscami bogate w faunę trylobitów i ramienionogów* (s. 50). Antyklinę łysogórską budują piaskowce (w tym piaskowce kwarcytowe – tzw. kwarcyty łysogórskie), mułowce, iłowce i łupki, należące do trzech formacji kambryjskich rozpoznanych w Górach Świętokrzyskich, tj. formacji łupków z Gór Pieprzowych, formacji piaskowców z Wiśniówki i formacji łupków z Klonówki (Orłowski, 1975; Kowalczewski i in., 2006). Kwarcyty łysogórskie, które należy uznać za metakwarcyty (Sikorska, 2000), czyli takie, w których za kwarcytację odpowiedzialne były procesy diagenetyczne, a nie metamorficzne, wchodzą w skład formacji z Wiśniówki. Biostratygrafię utworów budujących tę jednostkę litostratygraficzną opracowano na podstawie trylobitów oraz akritarch, przedstawicieli mikroskopijnego fitoplanktonu (Orłowski, 1968; Żylińska, 2001; Żylińska i in., 2006). Skamieniałości te rozpoznano w tych częściach profilu formacji, w których nie zaznaczyły się intensywnie procesy kwarcytacji, tj. w Wąworkowie pod Opatowem na wscho-

dzie oraz w kamieniołomach na Górze Wiśniówce na zachodzie. Wskazują one zdecydowanie na furong (obecny odpowiednik kambru górnego). Jak dotychczas wiadomo, nieliczne ramienionogi znane z formacji nie doczekały się opracowania, a ich pozycja biostratygraficzna nie jest jasna (Jendryka-Fuglewicz & Malec, 1997; Żylińska i in., 2006).

Mam nadzieję, że moje uwagi będą stanowić pewne uzupełnienie ciekawego artykułu o kamieniu wykorzystanym do budowy kompleksu klasztornego na Łysej Górze.

Literatura

- JĘDRYKA-FUGLEWICZ B. & MALEC J. 1997 – Wczesnopaleozoiczne ramienionogi w kamieniołomie Wiśniówka Duża, Góry Świętokrzyskie. *Pos. Nauk. PIG*, 54: 1–4.
- KOWALCZEWSKI Z., ŻYLIŃSKA A. & SZCZEPANIK Z. 2006 – Kambr w Górach Świętokrzyskich. [W:] Skompski S. i Żylińska A. (red.). *Procesy i zdarzenia w historii geologicznej Gór Świętokrzyskich*. 77 Zjazd Naukowy PTG: 14–27.
- ORŁOWSKI S. 1968 – Upper Cambrian fauna of the Holy Cross Mts. *Acta Geol. Pol.*, 18: 257–291.
- ORŁOWSKI S. 1975 – Jednostki litostratygraficzne kambru i górnego prekambru w Górach Świętokrzyskich. *Acta Geol. Pol.*, 25: 431–448.
- SIKORSKA M. 2000 – Historia sylifikacji w piaskowcach kambru z rejonu Wiśniówki w Górach Świętokrzyskich. *Prz. Geol.*, 48: 251–258.
- ŻYLIŃSKA A. 2001 – Late Cambrian trilobites from the Holy Cross Mountains, central Poland. *Acta Geol. Pol.*, 51: 333–383.
- ŻYLIŃSKA A., SZCZEPANIK Z. & SALWA S. 2006 – Cambrian of the Holy Cross Mountains, Poland; biostratigraphy of the Wiśniówka Hill succession. *Acta Geol. Pol.*, 56: 443–461.

Anna Żylińska